

אָנִי בְּצֶדֶק אֶחְזָה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהִקְיִן תְּמוֹנָתְךָ: (תהילים י"ז, פס' 15)

אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: ריבון העולמים, אילו ואילו באין מכח תורה ומעשים טובים, אבל אני בצדק אחזה פניך. (פסיקתא דרב כהנא, פיסקא י"א) בעבור הצדק שעשיתי אזכה לחזות פניך. (מצודת דוד) המציאות החברתית בישראל נעשית עם השנים פחות שוויונית. זכויות חברתיות כמו הזכות לדיור, בריאות וחינוך הולם, הולכות ונשחקות. מגמות הפירוק והפיצול הולכות ומתרחבות. מגמות אלו אינן גזירות גורל. הן תוצאה ישירה של מערכת ערכים נעדרת צדק וערבות חברתית. הנחת היסוד שלנו היא כי הרצון למנוע עושק ולהימנע מעושק הוא מרכיב בסיסי במסורת היהודית שלנו. לכן המציאות החברתית בישראל זועקת לתגובה מוסרית ברוח ערכי המסורת היהודית. תורה ומעשים טובים, כבודם במקומם מונח, אבל אני בצדק אחזה פניך.

החוברת "בצדק אחזה פניך" מנסה להתמודד עם מספר שאלות מרכזיות המעסיקות את "פועלי הצדק" בישראל: צדקה מול צדק חברתי; צדק חלוקתי; העסקה פוגענית; שכר מחיה בכבוד; הזכות לפרנסה; זכויות בתכנון; ייצוג משפטי; אלימות במשפחה; הסללה בחינוך; סלקציה בחינוך; משכנתאות; מלחמה בעוני ולא בעניים. בכל מכל כל.

כל נושא מהווה שער ללימוד יהודי-חברתי בן ארבעה עמודים: העמוד הראשון מציג את המציאות החברתית ומביא לצד מספר נתונים, עמדה חברתית-ביקורתית המאפשרת בדיקה וניתוח המציאות החברתית. העמוד השני מביא מקורות יהודיים קאנוניים: תנ"ך, תלמוד, רמב"ם, ולצידם עקרון מוסרי, שלדעתנו, עולה מן המקור, והמחייב התמודדות טובה יותר מול המציאות החברתית. העמוד השלישי מביא תגובה של חכם יהודי בן זמננו לסוגיה דומה וארגון חברתי הפועל לשינוי המציאות החברתית. העמוד הסוגר הוא שיר ותמונה.

ברור לנו, כי אנו שותפים למהלך פרשני, המנסה לעורר דיון ערכי, לכונן תודעה חברתית-ביקורתית, ולכוון את המסורת היהודית לטיפול בסוגיות חברתיות בוערות. אנו טוענים כי המהלך היהודי-חברתי, מרכזי במסורת יהודית, ואנו בענוה המתבקשת, ממשיכים את אותה מסורת של "בצדק אחזה פניך".

החוברת הנוכחית אינה להפצה או לפרסום. היא מהווה מהדורה ראשונית וניסיונית לשימוש פנימי בלבד. המטרה, בשלב זה, היא לקבל תגובות של מספר מצומצם של פעילים חברתיים ושל אנשי "בתי המדרש" כדי להגיע למודל הראוי והרצוי. אנו מבקשים ללמוד דרך הקוראים את הדרך הרצויה ליישומה. אנו מבקשים ממך הקוראת והקורא להעביר אלינו תגובות מכל סוג שהוא בכדי שנוכל ללמוד, לתקן ולשפר

ברצוננו להודות, גם כאן, לקרן אבי חי ישראל על תמיכתה ב"ממזרח שמש", מן היסוד, בפעולותיה לעורר אחריות חברתית מתוך מחויבות יהודית ברוח הברית שנכרתה עם אברהם: "כִּי יִדְעֶתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַעֲזֹה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט" (בראשית פ"ה, פס' 19).

אנו מקווים כי החוברת תסייע בהעמקת הזיקה למסורת היהודית, בחשיפה להגותם של חכמי ישראל, ויותר מכל תעורר לפעולה למען חברה צודקת ושוויונית.

בברכה, שמעון אביכזר.